

EUSKALTZAIN URGAZLE BERRIEI DIPLOMAK EMAN DIZKIE EUSKALTZAINDIAK

Uztailaren 13an, bilkura berezia egin du Euskaltzaindiak, egoitzan, euskaltzain urgazle berriei diplomak emateko. Ezaguna denez, 35 euskaltzain urgazle berri izendatu zituen Akademiak, maiatzaren 26an, Elantxoben eginiko osoko bilkuran. Hona hemen zerrenda:

Hona hemen Euskaltzaindiko osoko bilkurak izendatutako euskaltzain urgazleak:

- | | |
|---|------------------------------|
| 1. Alberdi, Dorleta | 18. Gorrotxategi, Joakin |
| 2. Aleman, Sagrario | 19. Ibisate, Angel |
| 3. Apalategi, Ur | 20. Iturbe, Jazinto |
| 4. Aranbarri, Iñigo | 21. Iturralde, Joxemari |
| 5. Aranberri, Luis Alberto
«Amatiño» | 22. Jorajuria, Peio |
| 6. Artola, Xabier | 23. Juaristi, Felipe |
| 7. Bijueska, Josu Koldobika | 24. Kasares, Paula |
| 8. Bujanda, Mikel | 25. Kruzeta, Odile |
| 9. Coyos, Jean-Baptiste | 26. Laka, Itziar |
| 10. Dufau, Agnès | 27. Meabe, Miren Agur |
| 11. Egaña, Andoni | 28. Mintegi, Laura |
| 12. Epaltza, Aingeru | 29. Mujika, Alfontso |
| 13. Erdozia, Jose Luis | 30. Oregi, Eneko |
| 14. Etxebarria, Jose Ramon | 31. Perez Gaztelu, Elixabete |
| 15. Galé, Patxi | 32. Sarraillet, Jakes |
| 16. Gartzia, Pruden | 33. Soulé, Bernadette |
| 17. Gómez, Ricardo | 34. Zabaleta, Josu |
| | 35. Zubiri, Juan Jose |

Xabier Kintana idazkariak eman dio hasiera gaurko ekitaldiari, izendapen-agiria irakurriz. Bestalde, gaurkoaren garrantzia azpimarratu du: «Bere 88 urteko ibilbide luzean –esan du– sarritan banatu ditu Euskaltzaindiak sariak, dominak edo eta agiriak, baina inoiz ere ez horretarako beren beregi antolatutako ageriko bilkura berezi batean. Horregatik, euskaltzain berriei agiriak banatzeko, gaur hemen egiten ari garen ekitaldi hau berezia izateaz gain historikoa ere gertatuko da».

Ondoren, Andres Urrutia euskaltzainburuak hitza hartu eta Akademiak, urgazle berrien aldeko apustua egiten duela azpimarratu du, lanerako apustua

hain zuzen ere: «konpromisoa dugu barrukook zuen parte-hartze zabala gauzatzeko. Konpromisoa hartzen duzue zuek Euskaltzaindiari laguntzeko».

«Euskaltzaindiak –esan du Andres Urrutiak– behar du jakin eta ezagutu euskararen jorratze lanetan ari diren hainbeste eragileren berri. Euskaltzaindiak bere ateak ireki behar dizkio euskararen arloan egunotan bizien eta behinen dabilzan sektoreei. Hor ari zarete zuek ere, andrazko zein gizonezko, idazletzan, kazetaritzan, zientzian, teknika, administrazioan, irakaskuntzan, ikerketan... eta bestelakoetan. Hortxe nahi zaituzte Euskaltzaindiak, euskara eguneratu baten eskakizun eta premiei erantzun egokia emanaz».

Euskaltzaindiko Zuzendaritzak ez ezik, euskaltzain guztiek ere, Akademia erakargarri egin nahi dutela azpimarratu du Euskaltzainburuak, «batik bat, euskalgintzaren belaunaldi berrientzat, jakinik, hori bai, garai berriek irtenbide berriak eta desberdinak eskatzen dituztela euskararen aitzindaritz eta zabalbunderako».



EUSKALGINTZAREN KEZKAK

Hori dela eta, hona hemen euskaltzainen -osoen zein urgazleen-eginkizunik behinena: «guztion artean Akademiaren barruan osterantzeko bideak irekitzea, batzordeen lana osatzeko eta gehitzeko, aldian aldiko lan eta ikerketen bidez, edota jendaurrean lan egiten duzenon artean, bestelako erakutsiak eta agerikoan bidez. Etxekoak nahi zaituztegu eta aldi berean, bitartekari eta ararteko, Euskaltzaindiak zuen bidez jaso ditzan euskalgintzaren kezak, bide beretik bereak ere adierazten dituela euskal eragileen artean».

«Euskal Herriko leku eta herrialde desberdinetatik zatozte –esan die euskaltzain urgazle berriei–. Lanbideak ere eite diferentetakoak dituzue. Zuen inguruko euskararen egoera ez beti-beti erraza eta eroso. Horren jakitun gara Akademian. Horrexegatik, hain zuzen ere, behar dugu zuen esperientzia eta eskarmentua, euskarak bere batasunean ahots, kolore, doinu eta hiztun desberdinak dituelako».

* * *

Azkenean, diplomak banatu dira. Luis Alberto Aranberri, Jose Ramon Etxebarria, Ricardo Gómez, Joakin Gorrotxategi, Angel Ibisate, Felipe Juaristi eta Juan Jose Zubiri ez dira gaurko ekitaldian izan. Beste guztiek jaso dute diploma.

* * *

Diploma guztiak banatu ostean, izendatu berri guztien izenean, Andoni Egañak bertso bi bota ditu (1).

* * *

Eta ekitaldian zehar eta amaiera, Maria Zubikarai eta Alfonso Rodriguez biolontxelo eta biolin joleek, musika pieza batzuk eskaini dituzte.

(1) Ikus *Euskera* zenbaki honetako 1295. or.

EUSKALTZAIN URGAZLE BERRIAK

*Andres Urrutia,
euskaltzainburua*

Euskaltzainkide guztiok, arratsalde on!

Euskaltzaindiak deituta, hemen zaituztegu gaur, Akademiaren egoitzan, euskaltzainkide zaretela erakusten duten agiriak jasotzera etorrira. Zorionak zuei, eta zuen etxekoei eta hur-hurrekoei, lehenik eta behin, zuen izentazioa-rengatik.

Zorionak, eta, aldi berean, gogoeta batzuk egiteko tenorea eta garaia ere bai. Xabier Kintana idazkari jaunak laster irakurriko ditu zuen izenak, eta, agiria jaso ondoren, ekitaldia bukatu eta zuen etxeetara itzultzen zaretenean, agiriaren letra hotzak baino, hemendik zerbait gehiago eramatea nahiko nuke nik.

Paperean euskaltzaintasuna aitortzen zaizue. Euskaltzaintasuna diot, eta ez euskaltzaletasuna, hori ondo adierazia eta frogatua baituzue aspalditik, agiriak dioenez. Horrexegatik, hain zuzen ere, egin du Euskaltzaindiak zuen aldeko apustua.

Askoren ustez, gaurkoa ohorerako gonbit hutsa da, halako geldiune laburra zuen ohiko zereginetan, Euskararen Akademiak egiten dizuen aitortza jasotzeko.

Euskaltzaindiarentzat, haatik, hori baino gehiago ere bada. Nire sermoi-txo honekin aski izango duzuela uste duzuenok, beraz, bazter ezazue hori zuen pentsamenduetatik.

Izan ere, halakoxea da Akademiaren asmoa, eta halaxe ere hartu du orain-go Zuzendaritzak urgazleen egiteko hori. Hitz gutxitan esateko, Akademia era-kargarri egin nahi dugu, batik bat, euskalgintzaren belaunaldi berrientzat, ja-kinik, hori bai, garai berriek irtenbide berri eta desberdinak eskatzen dituztela euskararen aitzindaritzza eta zabalkunderako.

Ohorerako baino, lanerako deia duzue, ondorenez, honako hau. Sarreran banatu zaizuen agiritxoan daukazue urgazleen zereginak, azken aldaketak barne. Arauak eta lege-testuak, maiz-sarri, arimarik gabeko zerrendak izaten dira, legegilea errealitate osoa esamolde batzuen barruan hartzeko gauza izan-

go balitz bezalaxe. Ondotxo dakit nik ezinezkoa dela hori. Horra, bestalde, letra larri horien espirituaz azaldu beharra, artez eta zuzen har dezazuen Akademiaren mezua.

Espirituak espirtu, espirtu horrek dio, era ezin argiago batez, Euskaltzaindiak behar duela jakin eta ezagutu euskararen jorratze-lanetan ari diren eragileetatik hainbaten berri. Espirtu horrek dio, orobat, Euskaltzaindiak bere ateak ireki behar dizkiela euskararen arloan egunotan bizien eta behinen dabilzan sektoreei. Hor ari zarete zuek ere, andrazko zein gizonezko, idazletzan, kazetaritzan, zientzian, teknikan, administrazioan, irakaskuntzan, ikerketan eta bestelakoetan. Hortxe nahi zaituzte Euskaltzaindiak, euskara eguneratu baten eskakizun eta premiei erantzun egokia emanez.

Espirituaren kalterako, estatutuen letrak mugatzen du, damurik, askoren partaidetza Akademiaren barruan. Ildo beretik joanda, jakin badaki Akademiak badirela zuekin batera ahalegin horretan dihardutenak, badirela euskararen mesederako sekulako lana egiten dutenak, eta egun zuen artean ez direnak. Horiek ere erakarri eta barruratu behar ditu Euskaltzaindiak, behar-beharrezkoak baitira horiek euskararen normalizatzeko eta zabaltzeko bidean. Horretan ere jardungo du hurrengo urteetan, letrarena bete eta letra bera goza dezagun espirtu euskaltzalearen bidez.

NON ZUEN EGITEKO HORI?

Zernahi gisaz, motz eta urri geratuko ginateke, esan dudan legez, prediketik harago joango ez bagina. Hartara, printzipioetan azaltzen dena, praktikan ere erakutsi behar da. Sarritan teoriak berak ere lagungarri izaten ditu praktika eta pragmatismo-ukitua. Horren izenean dihardut nik neuk ere, zuen ekarriak barruratzeko eta euskaltzaindiratzeko pausoak asmatu beharra dauka-gulako.

Dagoeneko baten batek galde dezake ea betiko bidetik ez ote naizen joango, eta euskaltzain urgazle berrien gogo eta asmoak zapuztuko, Euskaltzaindiaren moduko instituzio batek izan dezakeen zama eta geldotasunean itota.

Bego hori. Ez dizuet ukatuko zuetako askok egiten duzuen lan eskerga, gure batzorde eta bestelakoetan, hori baita Akademiaren ohiko ibilbidea. Ukatu ere ez dut egingo noizbehinka saltzen zaigun irudia, Euskaltzaindiaren egitura astun eta bultza ezina izango balitz legez. Ez da hori Akademiaren Zuzendaritzak duen xedea. Aitzitik, gurea beste nonbaitetik dator, zuzen-zuzenean zuen eta gainerako euskaltzain guztiekin lotura sendoak dituen batetik, hain justu ere. Hasteko, hona hemen gure eginkizunik behinena: guztion artean Akademiaren barruan osterantzeko bideak irekitzea, batzordeen lana osatzeko eta gehitzeko, aldiaren aldiaren lan eta ikerketen bidez, edota jendaurrean lan egiten duzuenon artean, bestelako erakutsien eta agerikoen bidez. Etxeko

nahi zaituztegu, eta, aldi berean, bitartekari eta ararteko, Euskaltzaindiak zuen bidez jaso ditzan euskalgintzaren kezak, bide beretik bereak ere adierazten dituela euskal eragileen artean.

Euskaltzaindiak euskaltzain urgazleak aintzat hartu, lanean jarri eta baliatu behar ditu. Lehen ere hala egin du, eta hurrengoetan ere hala egin behar du, bere egitekoa ondo bete nahi baldin badu. Beharrezkoak dira baliabide eta tresna berriak. Era berean, ohiko batzordeetan egiten den lana ere ondo sustatu behar da, proiektu zehatzen bidez.

Lanean jartze horrek, ondo ulertu, ez dauka zer ikusirik, borondatezko kontu soilarekin. Ukaezina da, oraingoz bederen, euskalgintzak behar duen borondate-maila. Begi-bistakoa, alabaina, zuek etxe honetara dakarzuena profesionaltasuna, euskararen profesionaltasuna, euskaraz diharduzuelako zuen egunerokotasunean, euskara bera daukazuelako tresna eta lanabes. Hori ere modu profesionalan saritu behar du Euskaltzaindiak, lanari dagokion saria gure artean, salbuespenekoa baino, ohiko eta arrunt izan behar baitugu.

Profesionaltasuna da biderik seguruenak Euskaltzaindiak esku artean duen demari aurre egiteko, alegia, euskara estandar hori egiten duen bitartean, euskara estandar horren aplikazio eremuetan ere estandar hori trebatu, doitu, sustatu eta nagusitu, estandarra izan dadin gure baliabide duina egungo gizartearen barruan.

Bi atal nagusi ditu Akademiak: *Iker* eta *Jagon*. Hala izatea ere, ezinbestekoa, euskararen egoera ikusita. Bata nahiz bestea izango dira zuentzat kokaleku, bien arteko esparruak gero eta ugariagoak direla alboratu gabe. Diziplina desberdinen artekoa aldarrikatu behar du Euskaltzaindiak behin eta berriro, egun ez baita beste modurik hizkuntza baten kontuak euren osotasunean hartzeko.

Euskal Herriko leku eta herrialde desberdinetatik zatozte. Lanbideak ere eite diferenteetakoak dituzue. Zuen inguruko euskararen egoera ez beti-beti erraz eta eroso. Horren jakitun gara Akademian. Horrexegatik, hain zuzen ere, behar dugu zuen esperientzia eta eskarmentua, euskarak bere batasunean ahots, kolore, doinu eta hiztun desberdinak dituelako.

Bada, bestalde, aurrekoaren osagarri dena. Izatez, euskaltzainok, orain arte bederen, hiru motatakoak izan ohi gara. Ohorezko, oso eta urgazle. Zuek, urgazleok, Euskaltzaindiaren sustraiak eta erroak zarete, etorkizunaren berme-emaileak. Hor dauka egungo Zuzendaritzak eta Akademiak benetako erronka, luze baino lehen, lanean ez ezik, erabakimenean ere zuei bidea emateko. Horrexetan ditugu asmoa eta gogoa, eta horretarako ildoak aurki jorratu behar duzue.

Entzun duzuenetz, gaur ospakizun dugu zuen izentazioa. Esan dezadan beste behin ere: ohore eta aipamen egiten dizuegu; lanerako deia ere bai. Kon-

promisoa dugu barrukook zuen parte-hartze zabala gauzatzeko. Konpromisoa hartzen duzue zuek Euskaltzaindiari laguntzeko. Esan ere, halaxe dio orain jasoko duzuen agiriak, egin dituzuenak aintzakotzat hartuz eta egingo dituzuenen agiantzak aldarrikatuz.

Badakigu, bestalde, euskaltzain urgazle berriok gogotsu zatoztela. Halaxe izatea ere, eskertzeko modukoa da gure aldetik. Zuen gogo hori bideratzeko, beharrezkoa da estekadura indartsua, hemen garenon eta orain barruratzen zaretenon artean. Baita guztion asmamena eta adorea ere, guztion artean zinezko aurrerakuntza erdiets dezagun euskararentzat eta Akademiarentzat.

Esan dut.

EUSKALTZAIN URGAZLE BERRIEI DIPLOMAK BANATZEA

Andoni Egañaren bertsoak

Zer ohorea pentsatzen gendun
honuntza gentozenean
nik bederen baita aitortzen dut
modu zintzo ozenean
nahiz ta Andresek gero lanera
bultza gaitun zuzenean
eskerrik asko neroni eta
beste denen izenean.

Bertsolaria maiz joaten da
bizkor zuritik zirira
izendapena onartu du
errazena hori, tira
Euskaltzaindia lasai jar leike
etorkizunari begira
27tik 3 edo 4
finak aterako dira.